

ปิยวัฒน์ โภชะกะ. 2553. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการมูลฝอยชุมชน ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองแวงโสภนระ อำเภอลาด จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ปริญญา
ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานามัยสิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: ผศ. ดร. กาญจนีตา ครอบธรรมชาติ

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการมูลฝอยชุมชน และในการแก้ไขปัญหาการจัดการมูลฝอยชุมชน ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองแวงโสภนระ อำเภอลาด จังหวัดขอนแก่น โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการด้วยกระบวนการวางแผนแบบมีส่วนร่วม A-I-C กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษามี 3 กลุ่ม ได้แก่ ตัวแทนครัวเรือนที่มีหน้าที่ในการจัดการมูลฝอย จำนวน 163 คน ตัวแทนชุมชน จำนวน 70 คน และตัวแทนองค์การบริหารส่วนตำบลหนองแวง โสภนระ จำนวน 3 คน การรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้แบบสัมภาษณ์ และข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์เชิงลึก การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา และสถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 95% CI Independent t – test One Way ANOVA และ Pearson's correlation และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ผลการวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการมูลฝอยชุมชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาตามขั้นตอนการจัดการมูลฝอย พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในขั้นตอนการเก็บรวบรวมและเก็บขนมูลฝอยอยู่ในระดับมาก ส่วนการคิด และเสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหา การกำจัดมูลฝอย และการนำมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาการจัดการมูลฝอยตามขั้นตอนการมีส่วนร่วม พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมด้านการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ส่วนการประเมินผล การรับผลประโยชน์ และการวางแผน อยู่ในระดับปานกลาง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการมูลฝอยชุมชน ได้แก่ 1) รายได้ 2) การจัดการมูลฝอยในครัวเรือน 3) การได้รับการสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร 4) การได้รับการสนับสนุนด้านทรัพยากร/งบประมาณ 5) ความคาดหวังต่อผลประโยชน์ 6) ความสัมพันธ์กับสมาชิก/หน่วยงานองค์การบริหารส่วนตำบล และ 7) ด้านราคาค่าบริการ (ค่าธรรมเนียม)

ผลการใช้กระบวนการวางแผนแบบมีส่วนร่วม A-I-C ได้โครงการแก้ไขปัญหาคัดการ
มูลฝอยชุมชน จำนวน 5 โครงการ ได้แก่ 1) โครงการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ทางหอกระจายข่าว
2) โครงการจัดหาถังขยะเพื่อรองรับขยะในหมู่บ้าน 3) โครงการจ้างเหมาบริการจัดเก็บมูลฝอย
ชุมชน 4) โครงการชุมชนนำอยู่ และ 5) โครงการรณรงค์ทำความสะอาดในหมู่บ้าน โดยในช่วง
เดือนกุมภาพันธ์ - เมษายน 2553 มีการดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว 3 โครงการ คือโครงการรณรงค์
ประชาสัมพันธ์ทางหอกระจายข่าว โครงการจัดหาถังขยะเพื่อรองรับขยะในหมู่บ้าน และโครงการ
จ้างเหมาบริการจัดเก็บมูลฝอยชุมชน จากการดำเนินกิจกรรมตามโครงการ พบว่า มีครัวเรือนที่จ่าย
ค่าธรรมเนียม ร้อยละ 75.73 จัดซื้อถังรองรับ มูลฝอยครอบคลุม ร้อยละ 100 มีการเก็บขน/ขนย้าย
มูลฝอย เพิ่มขึ้นเป็น 4 ครั้ง/เดือน โดยมีการจัดเก็บอย่างสม่ำเสมอ และปัญหามูลฝอยตกค้างใน
ชุมชนลดลง



Piyawat Pochaka. 2010. **People Participation in Community Solid Waste Management of Nongwangsoakra District Administrative Organization, Amphor Phon, Khon Kaen Province.** Master of Public Health Thesis in Environmental Health, Graduate School, Khon Kaen University.

Thesis Advisor: Asst. Prof. Dr. Kannitha Krongthamchat

ABSTRACT

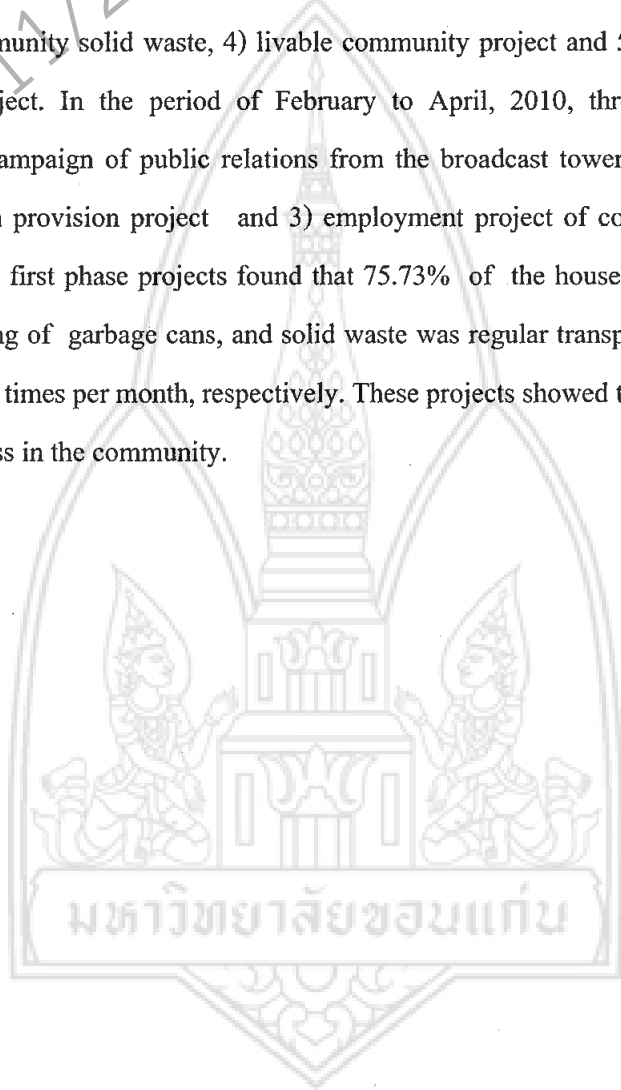
This research was a participatory action research. The aims of the study was to investigate the effects of the community participation in the solid waste management and to using Appreciation Influence Control technique (A-I-C) for community solid waste management problems solving in Nongwangsoakra district administrative organization, Amphor Phon, Khon Kaen Province. The samples were divided into three groups including the 163 household representatives who had their responsibility to dispose solid waste, 70 community representatives and 3 Nongwangsoakra district administrative organization representatives. The quantitative data was collected by questionnaires. The qualitative data was collected by deep interview. The general data were analyzed by descriptive and inferential statistics such as percentile, mean, standard deviation, 95% CI, independent T-test, One Way ANOVA, Pearson's correlation. The qualitative data were analyzed by content analysis.

The result showed that the overall people participation from community solid waste management in the moderate level. With focus on step of community solid waste, the result showed that people participated in the process of collecting and transporting solid waste at high level. For the step of formulating and proposing approach problems, the participated in disposal and partaking of benefits and follow-up steps were in the average levels. At the participation step, people participation in step action-taking was in the high level. For evaluation, benefit gaining and planning steps, people participated in these steps were in the moderate level.

The factors had the effects on people participation about community solid waste management that comprised of 1) the revenues 2) household's solid waste management 3) getting support information 4) the supporting of resource and budget 5) benefit expectation 6) the

relationship with members / unit of district administrative organization and 7) service charge (fee).

The result from using application of the Appreciation Influence Control technique (A-I-C) as a tool could obtain 5 projects as follows: 1) campaign of public relations from the broadcast tower of community project, 2) village trashcan provision project 3) employment project of community solid waste, 4) livable community project and 5) campaign of community cleanliness project. In the period of February to April, 2010, three projects were done as following: 1) campaign of public relations from the broadcast tower of community project, 2) village trashcan provision project and 3) employment project of community solid waste. The results from the first phase projects found that 75.73% of the households paid solid waste fee, 100% purchasing of garbage cans, and solid waste was regular transportation and increased the transported to 4 times per month, respectively. These projects showed that the residual solid waste problem was less in the community.



10.14437/KKU the 2010.382
69216/17/256103:50:31